

Nieuwsbrief VEAN ERF Updates - Nummer 19, 2016

Nummer 19, 2016

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:2047 09-09-2016

Rechtbank

Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2016:4832 07-09-2016

Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2016:4861 31-08-2016

RECHTSPRAAK

***Tijdelijk verruimde vrijstelling schenkbelasting (art. 33a SW 1956)
slechts in één kalenderjaar toepasbaar.***

A schenkt aan X in november 2013 10.000 euro en in december 2014 12.000 euro. X wendt beide bedragen aan ter aflossing van haar eigenwoningschuld. Voor de schenking in 2013 heeft X beroep gedaan op de tijdelijke verruiming van de vrijstelling voor de schenkbelasting als bedoeld in het Besluit van de Staatssecretaris van Financiën van 16 september 2013 (nr. BLKB2013/1699M). In geschil is of X ook voor de schenking in 2014 recht heeft op de verruimde vrijstelling (art. 33a SW 1956, tekst 2014). De inspecteur meent van niet en de rechtbank is het hiermee eens.

Uit de tekst van artikel 33a SW 1956 volgt dat de vrijstelling geldt voor één kalenderjaar (de kalendereis). Dat mogelijk een andere verwachting is gewekt ergens in de parlementaire stukken en in de toelichting bij de aangifte schenkbelasting, rechtvaardigt niet een beroep op het vertrouwensbeginsel (vgl. HR 9 maart 1988, nr. 24199, ECLI:NL:HR:1988:ZC3780).

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 07-09-2016

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2016:4832

Zaaknummer: AWB - 16 _ 1247

Rechters: J.J. Catsburg

Wetsartikelen: 33a SW 1956

RECHTSPRAAK

Estate planning. Na echtscheiding breekt de rentelast van een papieren schenking moeder op, maar ze komt er niet onderuit.

Vader en moeder erkennen tijdens huwelijk tezamen 90.000 euro schuldig aan hun zoon (papieren schenking). Partijen beogen hiermee erfbelasting te besparen op termijn. Voor deze besparing zijn de rentebetalingen aan de zoon van cruciaal belang (ter voorkoming van de fictie van art. 10 SW 1956).

Ruime tijd na deze schenking scheiden de ouders. Na verdeling van de huwelijksgemeenschap, waarbij moeder de woning toegedeeld krijgt, mist zij de nodige bestedingsruimte en valt de renteverplichting haar zwaar.

Moeder wil van de schuldigerkenning af, althans van de rentelast en beroept zich op dwaling (art. 6:228 BW), de beperkende werking van de redelijkheid en billijkheid (art. 6:248 lid 2 BW) respectievelijk onvoorziene omstandigheden (art. 6:258 BW). De rechtbank wijst dit alles af.

Bij de schenking is geen rekening gehouden met een mogelijke echtscheiding. Dit onheil betreft een uitsluitend toekomstige omstandigheid in de zin van artikel 6:228 lid 2 BW. De beperkende werking van de redelijkheid en billijkheid mag niet leiden tot 'denaturering' van de overeenkomst. Ontbinding op deze grond is daarom niet toewijsbaar. Verlaging van de rente evenmin, omdat daardoor het beoogde belastingvoordeel zou vervallen. Tot slot, het verlies aan bestedingsruimte is weliswaar een onvoorziene omstandigheid, maar is niet van dien aard dat de zoon redelijkerwijze geen ongewijzigde instandhouding mocht verwachten. Hij heeft de ouders rondom de echtscheiding op nakoming aangesproken en geen signalen gekregen dat zij de overeenkomst wilden openbreken. Moeder heeft haar betalingsproblemen zelf in de hand gewerkt door de verdeling van de huwelijksgemeenschap.

De zoon vordert op zijn beurt dat moeder wordt veroordeeld tot zekerheidsstelling. De rechtbank wijst dit af. Zodanige verplichting kan slechts worden aangenomen op basis van de wet of een contractuele afspraak (gesloten stelsel van dwangmiddelen en middelen tot bewaring van recht). De redelijkheid en billijkheid bieden hiervoor geen grondslag.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 31-08-2016

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2016:4861

Zaaknummer: C/01/290455 / HA ZA 15-154

Rechters: A.E.M. Effting-Zeguers

Wetsartikelen: 6:228 BW, 6:248 BW, 6:258 BW en 10 SW 1956

RECHTSPRAAK

Nogmaals het testament van de voormalige tandarts onder de loep. Hoge Raad geeft kinderen herkansing om wilsonbekwaamheid aan te tonen.

Hof Den Haag vernietigde op 24 juni 2014 (ECLI:NL:GHDHA:2014:2807) het spraakmakende vonnis van Rechtbank Den Haag van 8 juni 2011 (ECLI:NL:RBSGR:2011:BU8572).

In deze zaak ligt het testament van erflater (voormalig tandarts) ten behoeve van zijn tweede echtgenote (zijn voormalige assistente) onder de loep. Volgens de rechtbank kon de echtgenote geen rechten ontlenen aan het – op zichzelf rechtsgeldige – testament, gelet op haar rol in de afzondering van erflater van zijn dochters en sociale omgeving. Het hof ging hier niet in mee – een erflater mag zelf weten door wie of wat hij zich laat leiden bij het testen, als hij zijn wil maar onafhankelijk kan vormen – en zag evenmin reden voor nietigheid van het testament wegens wilsonbekwaamheid (art. 3:32 lid 2 BW, art. 4:55 lid 3 BW).

De Hoge Raad fluit het hof nu terug op een technisch punt; het stilzwijgend passeren van het bewijsaanbod van erflaters dochters om erflaters wilsonbekwaamheid aan te tonen. Het hof verweet de dochters hier dat zij uitsluitend verwezen naar hetgeen zij in eerste aanleg hadden gesteld en geen nieuwe feiten en omstandigheden hadden aangedragen.

De stelplicht en bewijslast van de stelling dat erflater niet wilsbekwaam was, rust bij de dochters. Hun grief tegen het passeren van hun bewijsaanbod door de rechtbank, valt aan te merken als een bewijsaanbod in hoger beroep. Een bewijsaanbod moet voldoende specifiek en terzake dienend zijn. Door (ook in hoger beroep) uitdrukkelijk bewijs aan te bieden dat erflater bij het testen dementerend was en daardoor niet wilsbekwaam, hebben de dochters aan hun stelplicht voldaan, aldus de Hoge Raad. Het hof had vervolgens niet zo maar aan het bewijsaanbod voorbij mogen gaan.

De Hoge Raad vernietigt het arrest van Hof Den Haag en verwijst de zaak naar Hof Amsterdam. Een dubbeltje op zijn kant, want de A-G concludeerde tot verwerping van het cassatieberoep (ECLI:NL:PHR:2016:143).

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 09-09-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:2047

Zaaknummer: 15/01321

Rechters: F.B. Bakels, A.M.J. van Buchem-Spapens, C.A. Streefkerk, G. Snijders en G. de Groot

Wetsartikelen: 3:32 BW en 4:55 BW